

Kroonika

Akadeemilises Rahvaluule Seltsis

30. jaanuari kõnekoosolekul pidas Taive Särg ettekande “Laulude ja muusikaliste hääliustega lood”. Seejärel tutvustasid toimetajad Liina Saarlo, Kristi Salve ja Janika Oras vastvalminud “Vana kandle” XIII köidet, mis koondab Laiuse kihelkonna lauluvara.

20. veebruaril pidas Aado Lintrop ettekande “Folkloor ja olme. Kuidas kajastub manside argimaailm rahvaluules”. Ettekande järel tutvustas Eda Kalmre ajakirja *Keel ja Kirjandus* eriväljaannet “Meedia. Visuaalsus. Folkloor” (1-2/2020).

26. märtsile planeeritud kõnekoosolek jäi riigis kehtestatud eriolukorra tõttu ära.

Kärri Toomeos-Orglaan

Eesti Rahvaluule Arhiivis

3. detsembril 2019 pidas Risto Järv Põlvas Põlva Gümnaasiumis eesti keele aasta raames toimunud maakondlikul keelepäeval ettekande “Vanavara ja uusvara ning Jakob Hurt”.

3. detsembril 2019 tutvustas Jüri Metssalu Linnamäe Arenguseltsi Majas Lääne-Nigula kihelkonna looduslike pühapaikade uuringut.

4.–6. detsembrini 2019 Eesti Rahvusraamatukogu, Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Digitaalhumanitaaria Seltsi koostöös korraldatud rahvusvahelisel digihumanitaaria konverentsil “Digitaalse kultuuripärandi kasutamine teaduses ja hariduses” (*Use of Digital Cultural Heritage in Research and Education*) pidas Risto Järv ettekande tegelasvõrgustikest kahes Reinuvader Rebase raamatus (*Character Networks in Two Estonian Books about Reynard the Fox*) ning Mari Sarv ettekande teemade modelleerimise probleemistikust varieeruva keelega regilauludes (*Calculating Topics in Estonian Folksongs: Problems with Texts in Nonstandard Language*). Mari Sarv tutvustas Eesti Kirjandusmuuseumi projekti riiklikus programmis “Eesti keel ja kultuur digiajastul”. ERAst osales konverentsi korraldustoimkonnas Mari Sarv.

11. detsembril 2019 pidas Helen Kõmmus Tampere Ülikooli doktorikooli seminaris oma valmiva doktoritöö teemalise ettekande “Rahvamuusikafestivalide terminoloogia”.

13. detsembril 2019 Tartu Ülikoolis toimunud kollokviumil “Folkloristika Tartu Ülikoolis: 100 aastat poole päevaga” pidas Risto Järv ettekande “Elas kord üks käbi ja muinasjutt sai läbi. Muinasjutuprojektist”. Päeva lõpetaval ümarlaulul esinesid ERAst Lona Päll ja Liina Saarlo.

16. detsembril 2019 modereeris Lona Päll keskkonnakonfliktide teemalist Semiosalongi sessiooni Genialistide Klubis, kus kõnelesid Nelly Mäekivi ja Riin Magnus kogukonna rollist euroopa naaritsa asustamisel Hiiumaale ning Joonas Plaan hüljeste ja inimeste suhetest.

17. detsembril Eesti Kirjandusmuuseumis toimunud meditsiiniantropoloogia konverentsil Medica XII pidasid ERAst ettekanded Ave Goršič (Korrespondentide kirjad kui terviseregister) ja Anu Korb (Siberi Tara piirkonna eestlaste rahvameditsiinist).

18. ja 19. detsembril 2019 toimus 63. Kreutzwaldi päevade teaduslik konverents “Kogudepõhine teadus”. ERAst esinesid Ave Goršič (Kes kõige rohkem kirjutab... . Rahvaluulearhiivi nõukogudeaegne kirjavahetus), Anu Korb (Folkloristi teadustöö saab alguse kogumis- ja arhiivitööst), Liina Saarlo (Püüdliku kooliõpetaja töö ja vaev. Friedrich Eichenbaumi (Priidu Tammepuu) kogumistööst) ning Mari Sarv ja Risto Järv (Arhiiv kui ökosüsteem: kogudepõhine teadus ja teaduspõhised kogud). Saalis avati eesti keele aastale pühendatud näitus “Vana, aga vigureid täis” (koostajad Piret Voolaid ja Mare Kõiva) ning ERA trepigaleriis multiseantiline aastalõpunäitus erakogudest “Mitte ainult üksüheselt” (kuraatorid Mari-Ann Rimmel ja Pille Niin). Konverentsil esitleti EKM Teaduskirjastuse värsked väljaandeid, ERA ettevalmistatud väljaannetest Aado Lintropi kogumikku “Linn seitsme tiivaga raudhobuse seljas. Mansi rahvaluulet” ning Kirjandusmuuseumi aastaraamatu “Paar sammukest” 27. numbrit “Pühad allikad”. Konverentsi korraldasid Risto Järv ja Mari Sarv.

21. detsembril 2019 pidas Mall Hiemäe Tartumaa Maarja-Magdaleena küla Maarja rahvamajas pärimusõhtul ettekande “Paganlikud jõulud”.

4. jaanuaril 2020 rääkis Mall Hiemäe eestlaste jõuluveetmise ajaloost Vikerraadio saates “Eesti lugu”.

6. jaanuarist 9. märtsini tegi Lona Päll uurimistööd Šotimaal, Aberdeeni Ülikooli Antropoloogia osakonnas.

9. jaanuaril andis Janika Oras intervjuu Kaguraadio uudistele seoses Jakob Hurda mälestuspäevaga, intervjuueeris Meelis Käo.

11. jaanuaril avaldas Aado Lintrop blogipostituse “Grammi hind”, kus tõi avalikkuse ette olukorra, mis on tekkinud Eesti Rahvaluule Arhiivis teadusrahastussüsteemi ümberkorralduse tagajärjel. Valdavalt projektipõhiselt toimunud arhiivi tegevus ei ole suurima rahastusallika lõppemisel endisel kujul enam võimalik. ERA puhul eredalt esile tulnud probleemid puudutavad üldisemalt kogu Eesti teadusrahastussüsteemi, aga eriti eestikeelset ja Eesti avalikkuse huvides tehtavat teadustööd. Aado Lintropi blogipostitus käivitas ulatusliku diskussiooni ühiskonnas rahvaluulearhiivi ja kogu kirjandusmuuseumi rahastuspõhimõtete, samuti eestikeelse teaduse, humanitaarteaduste, Eesti-uuringute rahastamise küsimustes. Postitus ilmus hiljem ka ajakirjas *Looming* (nr 2/2020).

11. ja 12. jaanuaril toimus Eesti rahvajutu aasta raames Viljandimaal Männiku Metsatalus seminar, kus ERAst esinesid Risto Järv (Mis teeb muinasjutust muinasjutu) ning Kärri Toomeos-Orglaan (Mitmekihiline eesti muinasjutt).

12. jaanuaril esines Janika Oras Jakob Hurda mälestuspäeval Põlva Keskraamatukogus loenguga “Laulikud ja laulu vägi enne ja nüüd. Mis on muutunud?”.

12. jaanuaril osales Andreas Kalkun Rootsi-Mihkli kirikus kontserdisarja “HELI ja KEEL” kontserdi “Jõuluhällilaul / Roždestvenskaja kolõbelnaja” õigeusuteemalises vestlusringis koos Madis Arukase (vestlusringi juht), Galina Grigorjeva, Sakarias Jaan Leppiku ja Valeri Petroviga. Kontsert ja vestlusring on järelekuulatav Klassikaraadios.

15. jaanuaril alustas ERA Facebookileheküljel lisaks igapäevaste ERAterade postitustele ilmumist uus rubriik, mis tutvustab ERA teadlaste teadustöid varem ja tänapäeval.

16. jaanuaril rääkis Andreas Kalkun koos Rebeka Põldsamiga Klassikaraadio saates “Delta” näitusest “Vanda Juhansoo. Kunstnik või kummaline naine?”.

17. jaanuarist 8. märtsini oli avatud Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseumi trepialeriis Andreas Kalkuni ja Rebeka Põldsami kureeritud näitus “Vanda Juhansoo. Kunstnik või kummaline naine?”.

19. jaanuaril formeerus rahvaluulearhiivi materjale kasutavate pärimusmuusikute algatusel Facebooki keskkonnas suhtlusrühm “Ei saa mitte vaiki olla ...” inimestele, “kes soovivad kaasa mõelda, kuidas juhtida Eesti Rahvaluule Arhiivis toimuva näitel avalikkuse ning poliitiliste ringkondade tähelepanu olukorrale, kus alarahastamise tõttu on ohus eestikeelsete rahvusteaduste ja üldisemalt, Eesti teaduse tulevik”. Rühma liikmete ja rahvaluulearhiivi teadlaste ühise arutelu tulemusena otsustati koostada avalik pöördumine Eesti teaduse rahastamise asjus, et juhtida riigijuhtide tähelepanu tekkinud probleemidele.

19. jaanuaril tutvustas Ingrid Rüütel Vikerraadios saates Folgialbum plaadikogumikku “Virumaa rahvalaule ja pillilugusid” (III osa).

29. jaanuaril allkirjastati manifest “Eesti teaduspoliitika peab oma näo pöörama Eesti poole. Avalik pöördumine Eesti teaduse ja Eesti-uuringute rahastamise asjus”. Kuue teadus- ja haridusasutuse poolt Eesti Vabariigi presidendile, riigikogule, ministritele ja Teaduste Akadeemiale saadetud pöördumise koostas ERA algatusrühm eri institutsioonide ja isikutega konsulteerides. Pöördumisele avaldasid toetust üle 120 asutuse ja organisatsiooni ning rahvaalgatus.ee keskkonna kaudu ning üksikallkirjaga 1920 üksikisikut. Laiapõhjaline avalik toetus pöördumisele näitas, et tegemist oli Eesti ühiskonnale olulise küsimusega ning vastavalt rahvaalgatuse korrale suunatakse küsimus edasi arutelule riigikogus.

29. jaanuari “Huvitaja” saates (ERR) oli eetris intervjuu Liina Saarlo ja Janika Orasega äsjailmunud “Vana kandle” Laiuse köite ja folkloristide teadustöö teemadel, saatejuht Krista Taim.

29. jaanuaril pidas Janika Oras Tartus Maarjamõisas ettekande “Lauldes vanaks – või nooreks? Laulvad naised Eesti traditsioonis” Eesti Gerontoloogia ja Geriatria Assotsiatsioon teabepäeval “Vananemine kultuuris”.

30. jaanuaril pidas Taive Särg Akadeemilises Rahvaluule Seltsis ettekande “Laulude ja muusikaliste hääliustega lood”. Esitleti Kristi Salve, Liina Saarlo ning Janika Orase koostatud väljaannet “Vana kannel” XIII köidet: “Laiuse regilaulud” (EKM Teaduskirjastus, 2019).

30. jaanuaril toimus Eesti Keele Instituudis Tammsaare ja Vilde Sõprade Seltsi eestvedamisel vestlusring “Hing paelaga kaelas”, milles käsitleti eestikeelse humanitaaria olukorda ja väljavaateid praeguse teadusrahastuse süsteemi jätkudes. Vestlusringis analüüsisid olukorda ka rahvaluulearhiivi teadurid Mari Sarv ja Aado Lintrop.

30. jaanuari ETV saates “OP!” rääkis Risto Järv Eesti Rahva Muuseumis avatavast muinasjutunäitusest “Elas kord”.

4. veebruaril kuulutati Eesti Rahvusraamatukogus välja 2019. aasta kaunimad raamatud. 25 kaunima Eesti raamatu hulka valis žürii Aado Lintropi raamatu “Linn seitsme tiivaga raudhobuse seljas. Mansi rahvaluulet” (kujundaja Marja-Liisa Plats) ning viie kaunima lasteraamatu sekka Ernst Peterson-Särgava “Ennemuistsed jutud Reinuvader Rebasest”, (kujundaja Katrin Ehrlich). Mõlemad EKM Teaduskirjastuse raamatud on ette valmistatud rahvaluulearhiivi teadlaste poolt.

5. veebruaril rääkis Risto Järv Vikerraadio saates “Huvitaja” muinasjuttudest muutuvast maailmast, saatejuht oli Krista Taim.

8. veebruaril avati Eesti Rahva Muuseumis muinasjutunäitus “Elas kord ...”, näituse kuraatorid on Katrin Sipelgas, Jaak Kilmi, Janeli Jallai ning Eesti Kirjandusmuuseumi Risto Järv.

8. veebruaril tutvustas Anu Korb Ida-eestlaste Seltsi liikmete kohtumisel Keilas Kegeli kohvikus Siberi eestlastelt kogutud materjale ja siberlaste püüdlusi eesti kultuuris osaleda.

8. veebruaril oli Klassikaraadio saates “Helikaja” teemaks Eesti Rahvaluule Arhiivi tähendus ja roll ning rahastusprobleemid. ERA esindasid Janika Oras ja Taive Särg, osalesid ka Eesti Teadusagentuuri esindajad Andres Koppel ja Krista Kodres ning pärimusmuusikud Ants Johanson ja Juhan Uppin. Saates kõlas esmakordselt Mari Kalkuni ja Kristiina Ehini laul “Hädaabikõne peaministrile”, mis loomingulisel ja mõjuval kujul juhib tähelepanu rahvaluulearhiivi tegevuse olulisusele Eesti riigi ja rahva tuleviku seisukohalt. Saatejuhid olid Lisete Velt ja Miina Pärn.

10. veebruaril videosalvestasid Taive Särg ja Janno Simm Pärnus Saaremaa päritolu 98aastast Henno Seppa.

13. ja 14. veebruaril pidasid Helsingis Soome Kirjanduse Seltsis konverentsil “Jutustava laulu kunst” (The Art of Narrative Song) ettekanded ERAst Janika Oras (Seto laulja Anne Vabarna regilaulude rütmimudelid, *Rhythmic patterns in the runosongs of the Seto singer Anne Vabarna*) ning Taive Särg loomislaulust eesti kalendritrituaalis (*The Song of Creation in The Context of Estonian Folk Calendar Rituals*).

20. veebruaril pidas Aado Lintrop Akadeemilises Rahvaluule Seltsis ettekande “Folkloor ja olme. Kuidas kajastub manside argimaailm rahvaluules”.

20. veebruaril viis Janika Oras koos Minni Orase ja Maali Kahuskiga Vastse-Kuuste kultuurimajas kohaliku kooli EV aastapäeva üritusel läbi vestluse-õpitoa “Lood vanades lauludes” müütilistest lauludest ja laulumängudest.

25. veebruaril rääkis Aado Lintrop Klassikaraadio saates “Delta” enda tõlgitud ja kommenteeritud mansi rahvaluule kogumikust “Linn seitsme tiivaga raudhobuse seljas”. Saatejuht oli Liina Vainumetsa.

26. veebruaril Eesti Kirjandusmuuseumis toimunud Eesti Rahvaluule Arhiivi kaastöölise päeval andis Eesti Vabariigi President üle rahvaluule kogumispreemiad. Esinesid Kadri Tamm (Käsikirjade elu Eiseni kogu näitel), Mari Sarv (Kogumisteema “Vägivald ja selle piirid eesti kultuuris” tutvustus), Kristel Vilbaste ja Mare Kõiva (Ravimtaimede küsitluskava “Eesti taimed minu elus. Tervis, toit, ilu” tutvustus) ning Tiiu Jaago ja Tuuli Reinsoo (2019. aasta kogumisvõistluse “Esemed meie rännakuil” ülevaade). Aktusel kõnelesid Eesti Vabariigi president Kersti Kaljulaid, Urmas Sutrop, Astrid Tuisk ja

Risto Järv, esines muusik Mari Kalkun. Preemiad pälvisid tänavu Tartu Ülikooli Eesti rahvaluule dotsent Tiiu Jaago (aastatel 1990–2000 kogutud Järve küla, praegu Kohtla-Järve, pärimusliku ajaloo materjali üleandmise eest ning Tartu Ülikooli tudengite rahvaluulekogumisele ja -uurimisele ärgitamise eest aastatel 1985–2018), Ellen Muru (sisuka koostöö eest rahvaluulearhiiviga aastatel 2013–2019) ning metsanduse arendaja, looduskaitse ja pärandkultuuri uurija Lembitu Tverdžanski (silmapaistvate kaastööde eest aastatel 2015–2018 ning peapreemia kogumisvõistlustel “Esemed meie rännakuil” (2019)). Kuulutati välja kogumisvõistlus “Vägivald ja selle piirid eesti kultuuris” (küsitlus on leitav ERA kodulehel ja kogumisportaalil kratt.folklore.ee).

1. märtsil filmis Janika Oras maaselitsa tähistamist – “Leelokooride Ilojang ja Liinatsura’ võikilaulmist” ja järgnenud pidu – Eesti Rahva Muuseumis.

2. märtsil anti pidulikult Riigikogule üle “Avalikule pöördumisele Eesti teaduse ja Eesti-uuringute rahastamise asjus” kogutud toetusallkirjad. Riigikogu esimehele Henn Põlluaasale viisid oma sõnumi ja allkirjad Eesti Kirjandusmuuseumi direktor Urmas Sutrop, Eesti-uuringute tippkeskuse juht Mare Kõiva, Eesti Pärimusmuusika Keskuse juhataja Tarmo Noormaa ja Eesti Kirjandusmuuseumi vanemteadurid Eve Annuk ja ERA esindajana Mari Sarv.

2. märtsil kõnelesid Mari Sarv ja Eesti Kunstiakadeemia professor Krista Kodres Vikerraadio saates “Uudis+” teadusrahastuse probleemidest, saatejuht oli Lauri Varik.

2. märtsil tegi Janika Oras Kirjandusmuuseumi saalis õpitoa regilauludest Tartu Ülikooli kursusele “Estonian literature and culture”, juhendaja Leena Kurvet-Käosaar.

4. märtsil korraldasid pärimusmuusikud Eesti Rahva Muuseumis suurkontserdi Eesti Rahvaluule Arhiivi toetuseks. Muusikud esinesid rahvaluulearhiivi materjalidest inspireeritud loominguga. Üles astusid Mari Kalkun, Sander Mölder, Margus Põldsepp, Lõõtsavägilased, Meelika Hainsoo ja Lauri Õunapuu, Cätlin Mägi, Juhan Uppin, Zetod, Johansonid, Svjata Vatra, Curly Strings, Väike Hellero, Maarja Nuut ja Trad.Attack!. Muinasjutte vestis Piret Päär. Kõnelesid Ando Kiviberg ning Risto Järv, õhtujuht oli Reigo Ahven. Kontserdilt tegi videoülekande ERR kultuuriportaal ning audioülekande ERR Klassikaraadio. Kontserdi korraldas Eesti Pärimusmuusika Keskus, peakorraldaja Tarmo Noormaa.

4. märtsil rääkis Vikerraadio hommikuprogrammis Eesti Rahvaluule Arhiivist Risto Järv, küsitlesid Romi Hasa ja Sten Teppan. Klassikaraadio saates “Külaline” oli külaliseks Ingrid Rüütel, küsitles Piret Kooli. Klassikaraadio saates “Delta” rääkis Janika Orasega pärimusmuusika õpetamisest ja uurimisest ning teadusrahastuse küsimustest saatejuht Liina Vainumetsa. Kontserdile eelnenud nädala esmaspäevast kuni kontserdi toimumiseni intervjuueeris Klassikaraadio iga päev “Delta” saates pärimusmuusikuid, tuues ilmekalt esile rahvaluulearhiivi tähtsuse ja rolli nii Eesti ühiskonnas kui konkreetsemalt, muusikute loomingus.

4.–6. märtsini osales Andreas Kalkun Helsingi ülikoolis sümposiumil “No such thing as heritage? From basic assumptions and constructs to reconceptualizations”, kus pidas ettekande “Tõlgitud või varastatud? Seto laulude tõlkimisest eesti keelde” (*Translating or Stealing? Translating Seto Songs into Estonian*).

5.–7. märtsini Tartu Ülikoolis toimunud konverentsil “La forêt. Représentations/ imaginaires nordiques – Forest. Northern Representations/Images – Mets – põhja kujutamine ja ettekujutamine” pidas Risto Järv ettekande metsast kui liminaalsest ruumist eesti muinasjuttudes (*The forest as a liminal space in Estonian folktales*).

7. märtsil osales Janika Oras koos Merili Metsvahi ja Madis Arukasega Klassikaraadio “Helikaja” vestlusringis, mille saatejuht Lisete Velt korraldas seoses 400 maailma raadiojaama ühisprojektiga “Naised muusikas”.

8. märtsil kõneles Mall Hiiemäe Vikerraadio hommikuprogrammis “Vikerhommik” naistepäeva ajaloost ja traditsioonidest.

13. märtsil avaldas ERA üleskutse koroonaviiruse levikust ajendunud folkloori kogumiseks rahvaluulearhiivi FB-konto või e-posti kratt@folklore.ee kaudu.

Risto Järv, Mari Sarv

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonnas

4. detsembril 2019 tutvustas Reet Hiiemäe Eesti Rahvusringhäälingu saates “Huvitaja” oma raamatut “Usundid ja vaimsed õpetused Eestis”.

6. detsembril 2019 esinesid Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi konverentsil “Uurija ja andmed” Tõnno Jonuks (Arheologia ja religioon – kas ainult anekdoot?) ning Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov (Lapsepõlve hirmud ja lastehirmutised. Muutused perioodil 1920–2018).

11. detsembril 2019 esines vanemteadur Piret Voolaid Tallinnas Eesti Keele Instituudis Emakeele Seltsi fraseoloogiateemalisel kõnekoosolekul ettekandega “Aadama ajast oleme kõik sugulased: Vanasõnadega pilgates”. Osakonna endine vanemteadur Asta Õim esitles Asta Õimu ja Katre Õimu monograafiat “Lähtekohti eesti fraseoloogia käsitlemiseks”.

13. detsembril 2019 osales Liisi Laineste Tartu Ülikoolis kollokviumis “Folkloristika Tartu Ülikoolis: 100 aastat poole päevaga” ettekandega akadeemik Arvo Krikmannist.

17. detsembril 2019 toimus kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ja Eesti-uurimise Tippkeskuse usundiuurimise töörühma korraldamisel ja projekti IUT 22-5 toel interdistsiplinaarne meditsiiniantropoloogia konverents Medica XII. Esinesid Maili Pilt (TÜ: Süstlad, ananass ja vikerkaarebeebid. Kehavälise viljastamise teekonnale keskenduvate lugude visualiseerimisest Instagramis), Kadri Simm (TÜ: Halbade uudiste edastamine patsientidele: uuring Eesti arstide ning õdede seas), Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov (EKM FO: “Ärge laske vaesusel elu võtta!” – Heategevus- ja solidaarsusmeditsiini problemaatikast Eesti näitel), Ave Goršič (EKM ERA: Korrespondentide kirjad kui terviseregister), Eve Annuk (EKM EKLA: Loovus ja haigus), Anu Korb (EKM ERA: Siberi Tara piirkonna eestlaste rahvameditsiinist), Marko Uibu (TÜ: Meditsiiniline pluralism Eestis: kultuurilised erisused ja võrdlus), Marina Baiduzh (Moskva: Mythological landscape of contemporary city: construction of belonging to a place).

18. detsembril 2019 avati kirjandusmuuseumis 63. Kreutzwaldi päevade teaduskonverentsil “Kogudepõhine teadus” näitus “Vana, aga vigureid täis”. Lõppevale eesti keele aastale pühendatud rändnäitus põhineb rahvaluule lühivormidel – vanasõnadel, kõnekäändudel-väljenditel, mõistatustel – ja keelemängudel mütoloogia ainetel. Näituse koostasid Piret Voolaid ja Mare Kõiva, kujundas Sander Lillo. Näituse valmimist toetasid Haridus- ja Teadusministeeriumi keeleosakond, Eesti Teadusagentuuri institutsionaalne uurimisprojekt IUT 22-5, Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu (Eesti-uuringute Tippkeskus – TK 145).

18. ja 19. detsembril 2019 esindasid Kreutzwaldi päevade konverentsil “Kogudepõhine teadus” osakonda ettekandega Liisi Laineste, Anastasiya Fiadotava ja Tõnno Jonuks (Mis on ühist kirikuõpetajal ja teeviidal? Kirikutegelaste naljad Eestis ja Valgevenes 19.–21. sajandil) ning Mare Kõiva ja Alena Bohaneva (Exodus. Vaaraod EKM folklooriarhiivide näitel koos eesti (läänemeresoome) ja valgevene (slaavi) paralleelidega).

17. jaanuaril osales Reet Hiimäe Kuku raadio saates “Nädala raamat”, andes Marek Strandbergile intervjuu vaimsuse väljendustest tänapäeva ühiskonnas.

21. jaanuaril pidas Reet Hiimäe Turu Ülikoolis loengu “Dynamics of fear in media” Turu Ülikoolis.

22. jaanuaril pidas Reet Hiimäe Turu Ülikoolis oma järel doktoriprojekti tutvustusloengu “The dynamics of belief-driven fears and protection: From mass hysterias to subjective wellbeing”.

Jaanuaris ja märtsis esitas Reet Hiimäe kaheksa usundikommentaari Eesti Rahvusringhäälingu saates “Huvitaja”.

Veebruaris 2020 tutvustas osakonna vanemteadur Piret Voolaid Vikerraadio saates “Huvitaja” igal kolmapäeval rubriigis “Vanasõnad on kuldset sõnad” erinevaid vanasõnu.

8. veebruaril pidas Reet Hiimäe Tallinnas ja **15. veebruaril** Narvas loengu Eesti usundist ja argielutavadest Eestis elavatele muulastele.

9. veebruaril osales Reet Hiimäe Eesti Televisiooni saates “Hommik Anuga”, rääkides tänapäeva usunditest.

27. ja 28. veebruaril osales Reet Hiimäe Åbo Akademi ja Turu Ülikooli religiooniteaduse/folkloristika doktorantide uurimisseminaril ekspertteadlasena.

1.–15. märtsini osales Reet Hiimäe folkloristlikel välitöödel Tansaania.

1. märtsil 2020 esines Vikerraadio “Keelesaates” vanemteadur Piret Voolaid ja vestles saatejuht Piret Kriivaniga spordireporterite väljendusrikkast keelest meil ja mujal maailmas, analüüsis spordiajakirjanike ütlusi huumoriteoreetilisest vaatenurgast.

2. märtsil anti Riigikogule üle “Avalikule pöördumisele Eesti teaduse ja Eesti-uuringute rahastamise asjus” kogutud toetusallkirjad. Riigikogu esimehele Henn Põlluaasale viisid oma sõnumi ja allkirjad Eesti Kirjandusmuuseumi direktor Urmas Sutrop, Eesti-uuringute tippkeskuse juht Mare Kõiva, Eesti Pärimusmuusika Keskuse juhataja Tarmo Noormaa ning Eesti Kirjandusmuuseumi vanemteadurid Eve Annuk ja Mari Sarv.

12. ja 13. märtsil korraldas Liisi Laineste Eesti Kirjandusmuuseumi suures saalis rahvusvahelisele konverentsi “Between individual and collective trauma”, kus arutleti traumakäsitluste üle Ida- ja Kesk-Euroopa näitel (vt <http://www.folklore.ee/ri/fo/konve/2020/trauma/#>).

26. märtsil osales Reet Hiiemäe Kanal 2 saates “Õhtu!”, andes intervjuu epideemiatest pärimuses ja paralleelidest reaktsiooniga koroonaviirusele.

Teisipäevaseminarid

Seminare toetasid Euroopa Liit Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu (Eesti-uuringute Tippkeskus) ja EKM 8-2/20/3 “Folkloori narratiivsed ja uskumuslikud aspektid”.

10. detsembril tutvustas Henri Zeigo Eesti-uuringute Tippkeskuse narratiivi-uuringute töörühma seminaril “Episteemiline mõistatus ja kontekstitundlikkus” üht episteemilist mõistatust, mille on sõnastanud John Hawthorne oma raamatus “Knowledge and Lotteries”.

25. veebruaril pidas Maris Kuperjanov Eesti-uuringute Tippkeskuse nüüdiskultuuri uuringute töörühma seminaril ettekande “Uue koroonaviiruse SARS-CoV-2 vastukaja (sotsiaal)meedias”.

Asta Niinemets

Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas

3. detsembril 2019 pidas eesti ja võrdleva rahvaluule külalisdoktorant Deepika Kashyapi Eesti Rahva Muuseumis loengusarja “Maailm ja rahvad” raames loengu “Nyishi folkloorist internetiajastul”.

13. detsembril 2019 korraldas Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule osakond kollokviumi “Folkloristika Tartu Ülikoolis: 100 aastat poole päevaga”, sellele järgnes vastuvõtt, märkimaks saja aasta möödumist akadeemilise folkloristika algusest Tartu Ülikoolis. Esinesid Merili Metsvahi (Life in Tartu One Hundred Years Ago Through the Eyes of a Teacher (M. J. Eisen) and a Student (H. Metsvahi)); Jonathan Roper (The First English-language Doctorate in Folklore Studies at Tartu University), Madis Arukask (Evergreen Udo Kolk); Tiiu Jaago (Aino Laagus – a Researcher on the Border), Tiia Ristolainen (Fragments of the Birth of *Vanavaravedaja* and NEFA); Paul Hagu (Three Stages of Kisses for the Folklore Muse (Student, Researcher, and Lecturer)); Ülo Valk (Eduard Laugaste and Others Leading to Folklore: Lecture Notes as an Informative Source); Ergo-Hart Västrik (The Folklore Department’s First Computer (1992): Humanitarian Aid and the Humanities); Liisi Laineste (Kriku, Professor Extraordinary), Risto Järv (*Once Upon a Time There Was Pinecone, and So the Story Ends. On the Fairy Tale Project*); Anastasiya Astapova (Tartu University Folklorists at American Folklore Society Meetings).

16. detsembril 2019 keskenduti sügise Semiosalongide seeria viimasel kohtumisel keskkonnakonfliktidele, konkreetsema fookusega liigikatselistel küsimustel. Esinesid Tartu Ülikooli semiootika teadurid Nelly Mäekivi ja Riin Magnus ning Tallinna Ülikooli

keskkonnaantropoloog ja Eestimaa Looduse Fondi säästliku kalanduse ekspert Joonas Plaan.

31. jaanuaril pidas Dr Maria Ines Palleiro (National Council for Scientific Research; Buenos Airese Ülikool, Argentiina) loengu “Argentinean Folk Narrative Archives: Trends, Topics and Comparative Approaches”.

25. veebruaril pidas Carsten Friede (Bonni Ülikool, Saksamaa) eesti ja võrdleva rahvaluule osakonnas loengu “Tourism and the Making of Nomads in Mongolia” ja **27. veebruaril** loengu “Current Representations and Discourses of Gender Minorities in Mongolia”.

26. veebruaril jagas president Kersti Kaljulaid Eesti Kirjandusmuuseumis välja 2019. aasta rahvaluule kogumispremiad. Kogumispremiad pälvisid Tartu Ülikooli Eesti rahvaluule dotsent Tiiu Jaago aastatel 1990–2000 kogutud Järve küla, praegu Kohtla-Järve, pärimusliku ajaloo materjali üleandmise eest ning Tartu Ülikooli tudengite rahvaluulekogumisele ja -uurimisele ärgitamise eest aastatel 1985–2018, Ellen Muru sisuka koostöö eest aastatel 2013–2019, ning metsanduse arendaja, looduskaitseja ja pärandkultuuri uurija Lembitu Tverdžanski silmapaistvate kaastööde eest aastatel 2015–2018 ning peapremia kogumisvõistlustel “Esemed meie rännakuil” (2019).

9. märtsil pidas Amsterdami Ülikooli kultuuriantropoloogia professor Niko Besnier külalisloengu sporditööstusest ja talendiotsingutest lõunapoolkeral.

Kaitstud doktoritöö

Terje Toomistu kaitses **16. detsembril** 2019 kultuuriteaduste instituudi nõukogu ees doktoriväitekirja “Embodied lives, imagined reaches: Gendered subjectivity and aspirations for belonging among waria in Indonesia” (Kehastatud elud, kujuteldavad ulatused: Indoneesia *waria*’de sooline subjektsus ja kuulumispüüdlused) filosoofiadoktori kraadi saamiseks etnoloogia alal. Juhendaja Art Leete (Tartu Ülikool), oponendid Niko Besnier (Amsterdami Üikool) ja Aet Annist (Tartu Ülikool).

Liilia Laaneman

NEWS IN BRIEF

Collection work at the Estonian Folklore Archives in 2018 and 2019 and President’s folklore collection awards

An overview is given by Astrid Tuisk.

Calendar

A brief summary of the events of Estonian folklorists from December 2019 to April 2020.